

Klimagruppen – virksomhedsberetning 2005

1. Sammenfatning af virksomheden med årets vigtigste resultater

Klimagruppen har haft stor aktivitet i 2005 med 8 møder og 3 seminarer/workshop (inklusive 1 seminar sammen med Elmarkedsgruppen). Klimagruppen havde også en "Side Event" om JI-håndbogen i forbindelse med FNs klimamøde COP 11 i Montreal.

De væsentligste aktiviteter i 2005 har endvidere været

- arbejdet for et mere ambitiøst, fremtidigt globalt klimaregime efter 2012, når Kyoto-protokollen udløber (KP106, 111, 112, 116, 117 og 118)
- forbedring og udbredelse af markedet for CO₂-kvoter (KP096, 110, 113 og 114)
- fremmebrugen af Kyoto-mekanismerne (KP102, 103, 116 og 117)

En tredjedel af aktiviteten er relateret til nærområderne for at fremme klimakompetencer og brugen af Kyoto-mekanismer, mens en anden tredjedel er knyttet til klimaspørgsmål i forhold til EU eller UNFCCC (klimakonventionen).

I 2005 har klimagruppen sat 8 projekter i gang. Disse projekter vil sammen med 3 projekter fra 2004 at blive afrapporteret i 2006 i form af rapporter, faktablade og seminarer – 2/3 af afrapporteringerne forventes i første halvår af 2006. Alle 8 projekter relaterer sig til kap 4.3 eller 4.4 i MHP, mens 6 og 7 af projekterne har ophæng i handlingsplaner for hhv. energi og bæredygtig udvikling. Fra klimagruppens arbejdsprogram for 2005 (AP05) er der 2 projekter, der forventes sat i gang i 2006, mens et projekt med opfølgningen af relevante dele af energibeslutningerne og målene vedrørende vedvarende energi fra topmøde i Johannesburg i 2002 og den i 2004 i Bonn afholdte verdenskonference om vedvarende energi (MHP 4.4.6) ikke blev startet op.

Klimagruppen er et samarbejdsforum mellem miljø og energi. Gruppen har i 2005 samarbejdet med Elmarkedsgruppen (KP097 og 110) og miljøøkonomigruppen (KP113) om konkrete projekter.

Klimagruppen anser seminarer og workshop som vigtige tiltag for at sprede information om gruppens arbejde. Klimagruppens informations virksomhed har blandt andet bestået af præsentationen af klimagruppens aktiviteter i nærområderne ved en side event på FNs klimatopmøde i Montreal og gennem de seminarer/workshop som er blevet anholdt.

2. Opfyldelse af MHP mål, aktivitet og forventet resultat

I MHP 2005-2008 indgår klima på tværs af de fire temaer. Klimagruppens aktiviteter er dog primært relateret til kapitel 4.4 "*Reducering af udslip af klimagasser*". Af de 8 projekter der blev sat i gang i 2005 understøtter 5 mål i kap. 4.4 og 3 mål i kap. 4.3 "*Miljøøkonomi*" (omkostningseffektivisering af kvotehandel); 6 af projekterne har ophæng i *Handlingsplan for det nordiske energisamarbejde 2006-2009*, mens 7 støtter mål i *Hållbar utveckling 2005-2008 - en ny kurs for Norden* (se bilag 1).

Følgende punkter blev ikke som planlagt understøttet af projekter initieret i 2005:

- fortsættelse af arbejdet for et mere ambitiøst, fremtidigt globalt klimaregime efter 2012

(KP119, MHP4.4.1) - målet indgår løbende i klimagruppens strategiske diskussioner og det forventes at der vil starte et projekt på området i 1. halvår 2006.

- initiativer der fremmer øget anvendelse af vedvarende energi, herunder opfølgning af topmødet i Johannesburg 2002 og Verdenskonferencen om VE i 2004 (KP111, MHP4.4.6) – klimagruppens aktiviteter på området blev ikke startet op.
- igangsættelse af aktiviteter der fremmer øget forståelse og indsats i relation til sårbarhed, effekter og tilpasning til klimaændringer ikke mindst med hensyn til Arktis, herunder opfølgning af ACIA-arbejdet (KP112, MHP4.4.8) – klimagruppen arbejder fortsat på at gang-sætte et projekt på området. Det er Klimagruppens opfattelse, at klimaopgaven omkring arktisk dækkes gennem Styringsgruppe for utarbejdelse av en nordisk strategi for miljøgifter og klima i Arktisk, jf. AP06.

De huller der er i forhold til kap. 4.4 i MHP forventes dækket af de initiativer som er indeholdt i AP06, dog undtaget vedvarende energi (4.4.6) og fremme af bioenergi (4.4.7).

I NMRS skema for MHP har udfyldt projekter indenfor de områder som ligger indenfor klimagruppens mandat, dvs. punkterne i kap. 1.4, 2.4 og 3.7 ikke er udfyldt. I skemaet er angivet planlagte og igangværende projekter – de sidst med fed.

4.3. Miljøøkonomi: At skabe en økonomisk udvikling og værdiforøgelse som bygger på bæredygtig produktions- og forbrugsmønstre, hvor miljøbelastning er frakoblet økonomisk vækst.	4.3.3. Sikring af omkostnings-effektivitet ved at kombinere forskellige virkemidler (økonomiske, lovgivningsmæssige og andre former for reguleringer) inden for f.eks. luftforurening, klima og vandmiljø og ved anvendelse af kvotehandel, afgifter, administrative reguleringer o. lign.	Kvotepriis for CO2 (KP110)	Klima
		Emissionshandel (KP113)	BU/MØ /Klima
		Kvotetildeling til nye aktører (KP114)	Klima
		ETS udenfor EU Udredning om forudsætninger og muligheder for udvidelse af ETS til aktører udenfor EU (KP123) – planlagt til 2006	Klima
		Linkdirektivet og projektmekanismerne (KP124) – planlagt til 2006	Klima
4.4. Reducering af udslip af klimagas-ser: De nordiske lande arbejder for at opfylde Klimakonventionens overordnede og langsigtede mål om at "opnå en stabilisering af koncentrationerne af drivhusgasser i atmosfæren på et niveau, som kan forhindre farlig menneskeskabt indvirkning på klimasy-stemet".	4.4.1. Arbejde for et mere ambitiøst, fremtidigt globalt klimaregime efter 2012. Fra nordisk side vil man stræbe efter en bred proces, hvor flest mulige lande er med.	Efter Kyoto Publikation med syntese af arbejdet i 2004 (KP106)	Klima
		Klima 2012 (KP 119) – planlagt til 2006	
		CO2-kvoter på transport. Undersøgelse af metoder til at inddrage transportsektoren i et system med omsættelige CO2-kvoter (KP122) – planlagt til 2006	
		Klima 2012 II (KP120) – planlagt til 2006	Klima
	4.4.2. Arbejde for at Testing Ground-samarbejdet resulterer i en vellykket implementering af Testing Ground Agreement (TGA) og en miljømæssig og økonomisk effektiv udvikling og anvendelse af Testing Ground Facility (TGF) samt at opbygge kompetence og kapacitet på klimaområdet i Østersøregionen med særligt fokus på Rusland.	JI-håndbog (KP102)	Klima
		JI-baseline (KP103)	Klima
		Implementering af TGA i nordvest Rusland (KP115)	Klima
	4.4.3. Arbejde for at ligge i front med hensyn til reduktion af udledningen af drivhusgasserne inklusive de industrielle, samt at grundlaget for en reduktion styrkes.	Klima 2050 - Forudsætninger og konsekvenser af en 15-30 % reduktion af klimagas-ser i 2020 og en 60-80 % reduktion i 2050 (KP121) – planlagt til 2006	Klima
		CO2 optag i vegetation (KP117)	Klima
		Lagring af CO2 (KP118)	Klima

4.4.4. Der vil blive arbejdet for en fortsat opstramning af reguleringen af udslip af industrielle drivhusgasser.	Industrielle drivhusgasser (KP116)	Klima
4.4.5. Der vil blive fokuseret på reducere udslip i forhold til transport og affald.	CO2-kvoter på transport. Undersøgelse af metoder til at inddrage transportsektoren i ETS (KP122) – planlagt til 2006	Klima
4.4.6. De nordiske lande vil arbejde for en øget anvendelse af vedvarende energi, herunder opfølgning af Johannesburg-topmødet i 2002 vedrørende vedvarende energi.	Vedvarende energi: seminar om forudsætninger for det store omfang af VE i Norden og hvordan Norden kommer videre (KP111) Klimagruppen har 7-11-05 besluttet at opgive projekt og overlade det til energisiden i NMR	Klima
4.4.7. Et nordisk initiativ for bl.a. at fremme udnyttelsen af bioenergi i Norden og nærområderne.		Klima/ MJS
4.4.8. Øget forståelse og indsats i forhold til vurderingen af sårbarhed, effekter og tilpasning i forbindelse med klimaændringer. Problemstillingen omfatter effekter af klimaændringer på både terrestriske og marine økosystemer samt socioøkonomiske og andre samfundsmæssige konsekvenser af klimaændringer.	2 grader klimaændringer: sårbarhed, effekter og tilpasning (KP112) – planlagt til 2006	Klima
	Sårbarhed og tilpasning af energisystemet i Norden Udredning om det nordiske energisystem i et ændret klima (KP125) – planlagt til 2006	Klima
		Klima/ NFK

3. Gruppens konkrete indspil til EK-M og MR-M møder

Klimagruppen har haft indspil til EK-E og MR-M i 2005 gennem godkendelse af arbejdsprogram og præsentation af gruppens arbejde. Det har ikke været præsenteret nogen færdige projekter. Det skyldes enten, at de relevante projekter ikke er færdiggjort, eller at der har været politisk uenighed om anvendeligheden af resultaterne af et projekt fra 2004 om et fremtidigt globalt klimaregime efter 2012 (KP106).

EK-E har haft en temadiskussion om klima med deltagelse fra klimagruppen, og formanden har til EK-E fremsendt et forslag til nyt mandat for klimagruppen for 2006.

4. Gruppens konkrete indspil til internationale forhandlinger

Klimagruppen har ikke haft konkrete indspil til internationale forhandlinger i 2005, men har løbende diskuteret de nordiske positioner i forhold til BASREG, EU og UNFCCC.

Klimagruppen havde en side event på åbningsdagen af FNs klimamøde COP 11 i Montreal, november 2005, hvor klimagruppens arbejde med af Kyoto-mekanismerne i nærområderne blev præsenteret sammen med *Regional handbook on procedures for JI-projects in the Baltic Sea region* (KP102).

Under KP117 har der været en workshop for de fagfolk, der arbejder internationalt med Kyoto-protokollens artikler 3.3 og 3.4 (LULUCF: land-use), som opfølgning på et uformelt møde på New Zealand og før klimamødet i Montreal.

5. Informationsvirksomhed - Informationsverksamhet

Klimagruppens informations indsats har i 2005 været:

- Fællesseminar med Elmarkedsgruppen om kvotehandling (15.03.05 Stockholm) (KP097)
- Side event på FNs klimatopmøde COP 11 (28.11.05 Montreal) (KP102+103)
- TemaNord 2005: 570 "Update on the Latest Developments in the EU Emission Trading Scheme" (KP097)

I 2006 forventes 8-10 rapporter, 4-6 faktablade og 2-3 seminarer, se bilag 1.

6. Samarbejde med andre grupper og sektorer

Klimagruppen er et samarbejdsfora mellem miljø og energi.

Klimagruppen samarbejder med Elmarkedsgruppen indenfor det nordiske energisamarbejde omkring handel med CO₂-kvoter og konsekvenser for elmarkedet (KP110 og KP097). Der er et fællesprojekt med miljø- og økonomigruppen om kvotehandling og andre virkemidler for begrænsning af klimagasser (KP113). Klimagruppen prøver at få et samarbejde om med MJS om CO₂-optag (sinks) som virkemiddel til at begrænse virkningerne af drivhusgasser (KP117).

Klimagruppen har et samarbejde med BASREC:s ad hoc group on Climate Change.

7. Projektkatalog

Klimagruppen har i 2005 arbejdet med 14 projekter – 11 projekter har skullet sættes i gang, mens 3 projekter fra 2004 har været under afslutning. Af de 11 nye projekter er de 10 fra AP05, mens et projekt stammer fra AP04. 7 af de nye projekter været i udbud, 2 er startet efter netværksmodellen, mens 2 endnu er under forberedelse.

Et projekt om vedvarende energi (KP111) har klimagruppen måttet opgive at køre, da det blev væsentligt forsinket, fordi det land, der var udpeget som lead-country ikke var i stand til at stille med en formand. Klimagruppen har forstået på EK-Energi, at klimaprojekt 111 i arbejdsprogrammet for 2005 " *Vedvarende energi: Opfølgning af Johannesburg mødet i 2002 og Bonn 2004*".

I bilag 1 er de 14 projekter listet med budget, forbrug i 2005 og 2006 og tidsplan for rapporter, faktablade, seminarer mv.

For at forbedre projektstyringen er der gennemført en projektregistrering, hvor aktive projekter i 2005 er blevet nummeret fra 101 og op. Projekterne fra AP05 er nummereret fra 110 til 119. Afsluttede eller limbo projekter bliver nummeret fra 99 og ned, efterhånden som de bliver identificeret. Der er indført et projektstatusskema, der løbende opdateres

8. Gruppens sammensætning

Klimagruppen består af medlemmer fra henholdsvis energi- og miljøside i hvert af de nordiske lande. Den nordiske klimagruppe er ved person sammenfald tæt knyttet til den regionale klimagruppe – BASREC's ad hoc group on climate change.

Formandsposten skiftende i 2005 fra Olle Björk, Sverige (2002-2004) til Lars Georg Jensen, Danmark. Fra marts 2005 har Bent Andersen, Danmarks Miljøundersøgelser, været projektleder for klimagruppen.

I 2005 har klimagruppen holdt 8 møder og haft følgende medlemmer:

Lars Georg Jensen, 8, Energistyrelsen, Danmark (formand)/ Anette Norling, 2 (til juli)

Jens Dandanell Pedersen, 2, Miljøstyrelsen

Seppo Oikarinen, 5, Handels- og Industriministeriet, Finland

Magnus Cederlöf, 4, Miljøministeriet, Finland/ Hanne Siikavirta, 1 (fra december)

Óttar F. Gíslason, Miljødepartementet, Island

Jon Dahl Engebretsen, 8, Olje- og Energidepartementet, Norge/ Dag Trygve Enden, 4 (fra maj)

Håvard Toresen, 5, Miljøverndepartementet, Norge/ Stig Schjølset, 1 (til juli) / Peer Stiansen, 1 (fra august)

Olle Björk, 7, Näringsdepartementet, Sverige/ Cecilia Kellberg, 1

Anna Forsgren, 5, Naturvårdsverket, Sverige

9. Økonomisk redegørelse

Skema 1: Oversigt over midler i 2005 fordelt på bevillingsmyndighed

Bevillingsmyndighed	DKK	Bemærkninger
1. NMR miljø	900.000	
2. NMR energi	900.000	
3. Strategisk pulje	0	Der har ikke været søgt om midler
4. Andre puljer f.eks. BU, Arktis m.m.	0	Der har ikke været søgt om midler
5. Overførte frie midler fra forrige år	1.737.458	
6. Sum (midler til rådighed 2005)	3.537.458	

Skema 2: Oversigt over aktiviteter/projekter fordelt på midler i 2005 (t DKK)

1. Aktiviteter/projekter	2. Midler til rådighed i 2005	3. Kontraktbundne midler 2005 + endnu ikke udbetalte kontraktbundne midler fra 2004	4. Ikke kontraktbundne midler pr 31.12.2005	5. Bemærkninger		
				Norden %	EU/ Int. %	Nærområdet %
Projektledelse 2005	414	414	0	100		
Diverse	33	30	8	50		50
Information 2005	0	0	195	40	40	20
102 JI-håndbog	340	340	0			100
110 Kvoteprijs for CO2	200	120	80	40	40	20
111 *Vedvarende energi	200	0	0			
112 2 grader i Norden	500	0	500	80	20	
113 Emissionshandel	150	150	0	30	50	20
114 Kvotetildeling, nye aktører	250	225	25	30	30	40
115 Implementering af TGA	500	497	3			100
116 Industrielle drivhusgasser	200	160	40	30	70	
117 Fremme optag af CO2	200	20	180	50	50	
118 Lagring af CO2	250	200	50	80	20	
119 Klima 2012	300	0	300	20	80	
Sum	3537	2156	1381	44	27	29

Af de ikke kontraktbundne midler pr. 31.12.05 er 195 t DKK afsat til informationsvirksomhed på projekterne (trykning, seminar mv.).

På de tre søjler i det nordiske samarbejde Norden, Nærområderne og EU/EES samt øvrigt internationalt samarbejde, kan klimagruppens arbejde i 2005 fordeles således:

	2005 i %	2004 i %	2003 i %
Norden	44	45	45
Nærområderne	29	25	35
Europa, Internationalt	27	30	20

Skema 3: Oversigt over sekretariatsmidler 2005

Anvendelse af midler	DKK	Bemærkninger
Løn	394.890	Inkl. OH
Rejser	18.786	
Administration	0	
Øvrige	0	
Total	413.676	

Bilag 1

Klimagruppen 2005 31. januar 2006		Bud get 2005 tDDK	Forbrug		Handlingsplaner			Mål	Produkter			Opfølgning /målgruppe		
			2005	2006	Miljø	Ener gi	HU		Internt	Eks- ternt	NMR			
AP 2004	96 * EI-marked og kvoter	0			4.3.3					Seminar	mar 05		Opfølges af KP110	
	102 JI-håndbog	340	340		4.4.2	x	4.4.4	Fremme Kyoto-mekanismer	håndbog	feb 06	COP 11	nov 05	Nærområderne - KP115	
	103 JL-baseline	0			4.4.2		4.4.4		bilag til 102	feb 06			Nærområderne - KP115	
	106 Beyond Kyoto	0			4.4.1	x	4.4.2		minirapport	mar 06			Klimaforhandlingerne	
Arbejdsprogram 2005	Projektledelse 2005	414	414	0										
	Information 2005 + diverse	33	30	203										
	110 Kvoteprijs for CO2	200	120	80	4.3.3	x	4.4.5	Bedre regler for kvotemarked	rapport	jan 06	Seminar	feb 06	Konklusioner	Allokeringsplaner 2008-12
	111 *Vedvarende energi	200	0	0	4.4.6	x		Reducere drivhusgasser (GHG)						Overført til EK-E
	112 2 grader i Norden	500	0	500	4.5.8			Argumenter for klimamål	rapport	nov 06	faktablad		Konklusioner	Klimaforhandlingerne
	113 Emissionshandel	150	150	0	4.3.3	x	4.4.5	Forstå kvotemarked	rapport	feb 06			Konklusioner	EU
	114 Kvotetildeling, nye aktører	250	225	25	4.3.3	x	4.4.5	Bedre regler for kvotemarked	rapport	dec 05	Seminar	feb 06	Konklusioner	EU/Allokeringsplaner 2008-12
	115 Implementering af TGA	500	497	3	4.4.2	x	4.4.4	Fremme Kyoto-mekanismer	evaluering	jul 06	faktablad	jul 06	Orientering	Nærområderne
	116 Industrielle drivhusgasser	200	160	40	4.4.4		4.4.6	Reducere drivhusgasser (GHG)	rapport	jul 06	faktablad	jul 06	Konklusioner	EU
	117 Fremme optag af CO2	200	20	180	4.4.3		4.4.7	Undersøge sinks for GHG	seminar	nov 05	faktablad	jul 06	Konklusioner	Klimaforhandlingerne
	118 Lagring af CO2	250	200	50	4.4.3			Undersøge sinks for GHG	rapport	apr 06	faktablad	apr 06	Konklusioner	Klimaforhandlingerne
119 Klima 2012	300	0	300	4.4.1	x	4.4.2	Støtte klimaforhandlerne	rapport	nov 06	faktablad		Konklusioner	Klimaforhandlingerne	
I alt 2005		3.537	2.156	1.381	10	6	7	<- Antal projekter fra AP2005 der understøtter mål i handlingsplan						

↑ xx fed angiver kontraktbeløbet for projektet

110 referer til det nye klimaprojekt-nummersystem

*betyder at projektet er afsluttet/opgivet angivet med skråskrift

Projekt med fed var aktivt i 2005, mens normal angiver at projektet fortsat diskuteres i klimagruppen

Bevilling 05	EK-M	-900
	EK-E	-900
	BU	0
	Ubrugt fra 2004	1.737
	I alt	3.537